

פָּרְדָּסְלָה

ג'לוין 495 [שנה י"א]

שבת חזק

פרק תשע"ט פקדוי תשע"ט

וואם איז דער חידוש או ויעשו בני ישראל בכל אשר צוה ה' ?
ותכל כל עבדת משכן אהל מועד ויעשו בני ישראל בכל אשר צוה ה' את
משכה בן עשו: (לט לב) איז שוער וואם איז דער חידוש או די אידן האבן
געטען וואס דער אויבערשטער האט געהיסן? און בפרט פארוואס
דוקא ביים ענדיגן די משכן שטייט דאס? נאר עס שטייט עסוק במצוה
פטור מן המזווה (סוכה דף ה) קומט אויס ווען די אידן האבן עסוק געווען
אין משכן זענען זי געווען פטור פון טאן אנדרעט מצות, און אין פ'
ויקהיל שטייט די פרשה פון שמירת שבת נאנט צו מלاكت המשכן, אז
מלاكت המשכן איז נישט דוחה שבת, וויל שבת איז מער חמור, וויל
מען איז אנדרעט מצות וואס זענען נישט חמור, איז דער בגין המשכן
זוי דוחה, דעריבער קומט מען יעצעט זאגן: וויל כל עבדת משכן אהל
מעוד, ביים גמר פון מן מלاكت המשכן, וויל מען האט גענדיגט דעם
משכן, ויעשו בני ישראל בכל אשר צוה ה', יעצעט זענען זי צורייק
געווארך מהויב אין אלע מצות, אבער ביז יעצעט האט דער בגין
הmeshchen דוחה געווען אנדרעט מצות. (אמר שפר להגאון ר' שלמה קלוגנער)

פרק כ'טן א' ווינקל אין הלכה - בשר בחלב:

עסע צואמאן איזט איזט טיש איסור מיט איזר?
משחה בן עשו: (לט לב) איז שטייט: ווירא משה את כל-המלאכה והגה עשו
שטייט אין י"ד (כח א) אפלוי בשר קיה וועה, אסיר להעלות על שלחו שאוביל
עליו גיבינה, שלא יבוא לאקלם יחר. שטייט דא או מען מעג נישט ליגן פלייש אויף א
טיש וואס מען עסס קער. וויל די חכמים זענען הווש א מען וועט עסן בשר בחלב.
שטייט אבער וויטער (סעיף ב') איז מען מעג עסן בשר מיט חלב אויף אין
טיש, אויב מען מאقت א היכר צוישן בידיע מענטשן, למשל ליגן א
אנדרעט טישטאך אדער כל. זאגט דער הייליגער ש"ך: ונרא איז דעם
איסור איז דוקא בשר אסור להעלות על השלחן שאוכל הלב או איפכא, מושם
דלא אידלי אינשי מיניה מענטשן זענען געוואיגט צו עסן בשר אלין און קעיאליין
מן פנוי שכל אחד היתר בפנוי עצמו, וויל בשר איז מותר אלין און חלב אויף איז מותר
אלין, אבל מותר להעלות בשר נבלילה על השלחן שאוכל עליו בשר כשרה,
וכן מבואר בדברי הר"ן. שטייט דא א מואידגן וידוש אין ש"ך: איז צו
מענטשן מען עסן אויף אין טיש אינער עסס בשר כשרה, און איינער
עסס בשר נבלילה און מען דארף נישט קיין היכר צוישן זוי. שטעלט זיך א
קשה וויל אין או"ח (סימן ת"מ) שטייט: א גוי וואס קומט צו איד אין
פסח, מעגן זוי נישט עסן אויף אין טיש חמץ און מצה, איז שוער לוייט
די ש"ך פארוואס איז אסור, ווען בשר כשרה מעג מען עסן אויף אין
טיש מיט בשר נבלילה? ענטפערט דער ש"ך איז דארטן איז אסור אלין
הורמא פון פשת, אפשר ווועט א ברעקל פון חמץ פון דעם גוי אריניגין צו
די אידס מצה, און חמץ איז אסור במשהו, וועגן דעם איז אסור. ולענ"ד
דעם אידס עסן שיין צושטעלן, צו דעם חשש, איז א ברעקל חמץ וועט
לכורה קען מען שיין צושטעלן, צו דעם חשש וויטער (ס"כ"ה) איז
אריניגין איז דעם אידס עסן, וויל עס שטייט וויטער (ס"כ"ה) איז
מנהיין בל' שיש בו כותח ואס איז מליג אצל בל' שיש בו מל', און דער ש"ך
(ס"כ) שריביט דארט דעם תעט: דבמלח וכי זאלץ ביז איז הווש איז
הפטוח הנופל עלי פותח ואס איז מליג, ואס פאלט די אלץ, הו בעין, איז דאי
ה חמץ, ולא בטיל, וויל די כותח איז דא פאר אונט, און עס ווערט נישטタル בששים נאר
מען דארף וואס איריסגעטען, וויל וחישיבן שמא מליח בו מען וועט זאלץ פלייש מיט
די מליג זאלץ. בשר: שטייט דא קלאר דעם החש פון א ברעקל וואס
קען גיין צו די אנדערע עסן, איזו ווי חמץ. דער ש"ך ענטפערט נאך א
תירוץ או חמץ מיט מצה איז מען הווש, וויל א גאנץ יאר עסס מען
ברוטית, איז דאס ווי בשר און חלב. (שם זבולון תשע"ט)

פארוואס שטייט צויזי מאז: וביבור ה' מלא את המשכן?
ויבס הען את אהל מועד וביבור ה' מלא את המשכן. ולא יכול משה לבודא
אל אהל מועד כי שכן עליו הען וביבור ה' מלא את המשכן: מ לד-לה)
דארכ מען פארשטיין פארוואס שטייט צויזי מאז: וביבור ה' מלא את
המשכן? נאר די תורה וויל וויזן וויל הייליג איז געווען דער משכן:
פריערט שטייט וביבור ה' מלא את המשכן, אבער מען וואלט געקבנט
מיינען איז דאס נאר פאר די המון עם, אבער משה וואס איז דער
היליגסטע מענטש, ער קען איז אריניגין! דעריבער שטייט: ולא יכל
משה לבודא אל אהל מועד, אפלו משה רבינו קען נישט אריניגין, וויל
אלע אידן, די גרויסע קדושה פון פלאץ, און דעם צויזיטן מאל, אז
אפלו משה האט אויך נישט געקבנט אריניגין, וועגן די גרויסע
קדושה פון אויבערשטן. (שיר מעון הגה'ק ר' שמעון סופר מרולוי)

שינע ביאור פארוואס דוקא דא איז געווען: ויבורך את'ם משה:
ותכל כל עבדת משכן אהל מועד ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את
משחה בן עשו: (לט לב) איז שטייט: ווירא משה את כל-המלאכה והגה עשו
אתה באשר צוה ה' בון עשו ויבורך את'ם משה: (פסק מק"ג) און אויך שטייט
בי משה אליעז: ווועש משה בכל אשר צוה ה' אותו בון עשו: (מ"ט"ז) און אויך
יעצעט רשיי שריביט ויבורך את'ם משה: אמר להם יהו רצון שתשרה שכינה
במעשה ידים, ויהי געם ה' אלlein זיין עליינו וגוי (תהלים ז י). בי די אלע
פסוקים שטייט איז זוי האבן געטאן איזוי ווי דער אויבערשטער האט
געהייסן, אויב איזוי פארוואס דוקא דא האט מען געבענטשיט יהי רצון
שתשרה שכינה במעשה ידים, און נישט בי' די אנדרעט פלייעזר וואס
שטייט עשה באשר צוה ה'? אויך דארף מען פארשטיין פארוואס דארף
שטיין: ווירא משה את כל-המלאכה? נאר א צדיק ווי נח אדער משה
רבינו, זענען זיכער משיג דעת רצון ה' אפלו מען זאגט זי נישט
קלאר, וויל א צדיק איז דבוק און בון עשה, וואס מען געבענטשיט
השוגות, דעריבער איז נישט קיין חידוש או בי' נח וואס בי' תיבת
האט מען אים נישט אלעס געזאגט קלאר, האט ער משיג געווען וואס
אייז די רצון ה', און דעריבער שטייט: ווועש נח בכל אשר צוה ה' אתו
אלקים, וואס דאס אייז די זאכן וואס דער אויבערשטער האט אים
געזאגט קלאר, און בון עשה, וואס מען האט אים נישט געזאגט קלאר,
און א פלא או דער זעלבע לשון שטייט בי' משה, וויל דאס זעלבע איז
געוווען: ווועש משה בכל אשר צוה ה' אותו וואס דאס אייז די זאכן
דער אויבערשטער האט אים געזאגט קלאר, און בון עשה, וואס מען
האט אים נישט געזאגט קלאר. אבער די מלاكت המשכן מיט אלע
פרטים און פרטיט פרטיט האט מען נאר געגעבן צו משה און די חכמים,
אבער די אידן האבן געמווז טאן לוייט זיירע השגה און שיקול
הදעת, און טאקע די אידן וויל זי האנן גערכבעט בנאננות, האבן זי
אלעס צו געטרא芬 צום פונקליכן רצון ה', דאס מיינט: ותכל כל עבדת
meshchen אהל מועד ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה בן עשו: זי
האנן אלעס געטאן וואס דער אויבערשטער האט געוואאלט, דעריבער
שטייט: ווירא משה את כל-המלאכה, און משה עצט אז והגה עשו את'ם
משה: יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידים. (שם זבולון תשע"ט)

